

KULTURUTSKOTTETS BETÄNKANDE 22/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 1 § lagen om vissa stipendier och understöd åt författare och översättare samt upphävande av 3 § i lagen om vissa stipendier åt bildkonstnärer

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 10 oktober 2006 en proposition med förslag till lagar om ändring av 1 § lagen om vissa stipendier och understöd åt författare och översättare samt upphävande av 3 § i lagen om vissa stipendier åt bildkonstnärer (RP 175/2006 rd) till kulturutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Tuula Lybeck, undervisningsministeriet
- konstsekreterare Esa Rantanen, centralkommissionen för konst
- ombudsman Päivi Liedes, Suomen Kirjailijaliitto ry
- jurist Anne Salomaa, Suomen tietokirjailijat ry
- generalsekreterare Petra Havu och juris kandidat Maria E. Rehbinder, Konstnärsgillet i Finland.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om vissa stipendier och understöd åt författare och översättare ändras. I lagen stryks bestämmelsen om att endast författare och översättare som är eller har varit varaktigt bosatta i Finland kan beviljas stipendier och understöd. En förutsättning för att kunna få stipendium eller understöd är dock alltså att mottagarens litterära arbete berikar kulturlivet i Finland.

På motsvarande sätt föreslås att lagen om vissa stipendier åt bildkonstnärer ändras. Enligt förslaget upphävs bestämmelsen att endast sådana bildkonstnärer som är eller har varit varaktigt bosatta i Finland kan få stipendium.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästas.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Propositionen med förslag till lagar om ändring av biblioteksstipendielagen och visningsstipendielagen grundar sig på kommissionens officiella anmärkning 2003/2196 avseende tillämpningen av vissa bestämmelser i direktiv 92/100/EEG. Anmärkningen riktas mot utlåningskompensationen och genomförandet av den i Finland. Riksdagen godkände i december 2006 en ändring av upphovsrättslagen, där direktivet om utlåningskompensation genomförts enligt kommissionens krav (KuUB 15/2006 rd — RP 126/2006 rd). Genom lagändringen infördes rätt till utlåningskompenseringar. Utskottet anser följaktligen att den nu föreliggande propositionen är onödig.

Utskottet instämmer i propositionens konstaterande att systemet med stipendier och understöd för författare och översättare är en speciell stödform för den finländska kulturen. Syftet är att stärka de litterära uttrycksformerna i den finländska kulturen och därigenom även den finländska kulturidentiteten. I praktiken utgör biblioteksstipendierna det viktigaste stödet för landets författare. Ingen har på grund av lagen rätt att kräva stipendium eller understöd, utan dessa beviljas efter prövning enligt konstnärliga tjänster och behov.

Utskottet vill också fästa uppmärksamheten vid att Finland i föl godkände Unescos konvention om skydd för och främjande av mångfalden av kulturella uttryck. I konventionsbestämmelserna bekräftas staternas rätt att formulera och genomföra sin kulturpolitik och vidta åtgärder för att skydda och främja mångfalden av kulturella uttryck inom sitt territorium.

Utskottet ser inte heller något skäl till eller behov av att upphäva 3 § i lagen om vissa stipendier åt bildkonstnärer. Inte det minsta lilla omnämnande om berikande av kulturlivet skulle ingå i den lagen, påpekar utskottet. Systemet med stipendier till konstnärer skapades ursprungligen för att konstnärerna skulle få kompensation för att verk som de framställt och som är i offentlig ägo kan visas offentligt. Stipendierna skulle också omfatta verksamhet inom statens territorium eller dess kulturpolitiska influensområde. Premisserna är fortfarande högaktuella, menar utskottet.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår kulturutskottet

att lagförslagen förkastas.

Helsingfors den 9 februari 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kaarina Dromberg /saml
vordf. Sade Tahvanainen /sd
medl. Esko Ahonen /cent
Hanna-Leena Hemming /saml
Sinikka Hurskainen /sd
Tuomo Hänninen /cent
Tatja Karvonen /cent
Rauno Kettunen /cent
Minna Lintonen /sd

Mikaela Nylander /sv
Kirsi Ojansuu /gröna
Seppo Särkiniemi /cent
Ilkka Taipale /sd
Marja Tiura /saml
Jutta Urpilainen /sd
Raija Vahasalo /saml
Unto Valpas /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Marjo Hakkila.